

[Erling Christensen]

Vi har ikke fra Socialdemokratiets side givet udtryk for, at vi ønsker noget hastværksarbejde ved at få et lovforslag fremsat inden sommerferien. Men som jeg nævnte tidligere, har der været et lovforslag fra Justitsministeriet fremme helt tilbage i januar måned. Høringen var overstået i april sidste år.

Jeg vil godt gøre fru Ebba Stranges ord til mine, nemlig at der, hvis det kom frem nu, ville være tid til, at det ikke blev et hastværksarbejde. Det er væsentligt for os. Ministeren har faktisk også gjort sin holdning til spørgsmålet op: at styrke dyrenes stilling i samfundet. Enig. Væsentlige forbedringer. Enig. Jamen vi er nået utrolig langt i disse synspunkter, også i forhold til det forslag, ministeren havde fremme i januar.

Ministeren siger også: Rekommandationer fra Europarådet, EF-forhandlingerne på plads her også. Resultatet af disse forhandlinger og de ting, som man foreslår fra Europarådet og EF, vil ministeren også have med.

Det eneste, ministeren ikke har nævnt i dag, er faktisk halekuperinger, som jeg er enig med ministeren i at vi ikke kan indgå kompromiser på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks godkendelse af overenskomsten om oprettelse af Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab.

Af miljøministeren (Lone Dybkjær).
(Fremsat 25/4 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Denne sag har først været fremsendt til Folketinget i form af et aktstykke til Finansudvalget. I Socialdemokratiet er vi enige med ministeren i, at det nok ordentligvis bør køres igennem som et beslutningsforslag.

Selve grundtanken har, som det også fremgår af bemærkningerne, været behandlet ganske grundigt i Nordisk Råd, både i Ministerrådet, i Nordisk Råds miljøudvalg og under sessionen i marts måned, hvor der var fuld tilslutning til den.

Jeg kan også på Socialdemokratiets vegne give tilslutning til godkendelse af denne overenskomst. Vi finder, at det af utallige grunde er en god ting, et godt initiativ, som der bør arbejdes videre med.

Men jeg vil godt spørge ministeren om en enkelt ting. Der står i forslaget, at det er af interesse at forbedre nordisk industris muligheder osv. osv., og dér vil jeg gerne spørge, hvad ministeren agter at foretage sig for Danmarks vedkommende.

Når jeg spørger, så er det, fordi ministeren, lige da hun var tiltrådt, deltog i et ministerrådsmøde i Bruxelles, hvor man bl.a. behandlede normer til kraftværkerne. De normer fik ministeren for Danmarks vedkommende handlet ned på et niveau, som jeg personligt ved, at mit parti ikke var enig i, men lad det ligge. Men ministeren gjorde det med den begrundelse, at vi skulle give dansk industri tid til at udvikle den nødvendige teknologi. Imidlertid man må konstatere for kraftværkernes vedkommende, at af de sidste fire store kulfyrede kraftsværksblokke er de tre gået til udenlandske leverandører.

Man kunne på et andet område nævne DSB's indkøb, som ikke gik til Holeby, og man kunne nævne utallige andre. Der går rygter om, at der også er problemer på Isefjordværket. Det tør jeg ikke helt sige om er korrekt.

I hvert fald så synes jeg nok – i betragtning af ministerens klare udmelding dengang om dansk industris muligheder sammenholdt med de bemærkninger, der står her om at sikre også industriens interesser i de sammenhænge – at det kunne være interessant at vide, hvad ministeren rent faktisk ud over pæne og rigtige ord på et stykke papir agter at foretage sig på den hjemlige front, således at vores investeringer

[Dorte Bennedsen]

ikke går til udlandet, men går herhjem til, også fordi det jo er forudsætningen for, at dansk industri kan eksportere disse ting. Det første spørgsmål, de bliver stillet i udlandet, er: Hvad har I bygget hjemme, hvad har I lavet hjemme? Hvis de siger: Ja, vi har desværre ikke lavet noget, fordi danske ordrer er gået til udlandet, så er det jo ikke nogen særlig god anbefaling.

Men fuld tilslutning til selve forslaget.

Ole Bernt Henriksen (KF):

På Det Konservative Folkepartis vegne kan jeg give tilslutning til forslaget. Vi vil arbejde på, at det bliver gennemført hurtigst muligt, hvilket jeg forstår er praktisk.

Svend Erik Hovmand (V):

Også fra Venstre kan vi give vores fulde tilslutning til denne ratifikation, som der vel i virkeligheden er tale om, og vi vil også anbefale, at man gennemfører en hurtig udvalgsbehandling.

Knud Lind (FP):

Når man hører den konservative ordfører og Venstres ordførers meget spagfærdige ordførertaler – meget kortfattede i hvert fald – kommer man ligefrem til at tænke på, hvordan de klarer den ude i forsamlingshusene, når de senere taler om et forslag som det her. Men det gør de nok aldrig, det er jeg sikker på; det vil slet ikke blive nævnt, når de skal holde foredrag ude i forsamlingshusene.

Realiteten, hvis man spørger sig selv, hvad det er for et forslag, er, at det er en godkendelse af Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab. Dette forslag drejer sig såmænd om, at Danmark ønsker at forøge sin nuværende gæld til udlandet med 66 mio. kr. over de næste 5 år for at forære dem til Sovjetunionen, DDR, Tjekkoslovakiet og Ungarn i form af miljøgarantier, konsulenttjeneste, investeringer m.v., som man siger.

Og så siger man, jævnfør bemærkningerne, at pengene bl.a. skal bruges – man skriver: i øst-europæiske lande skal der åbnes muligheder for at opbygge en egenproduktion af miljøudstyr og -tjenester.

Så er der en lille pudsighed i det selskab, for man skriver jo – og det vil jeg godt spørge miljøministeren om, hvordan man kan forene de to, og i særdeleshed vil jeg også godt spørge

den konservative ordfører, fordi man faktisk i Det Konservative Folkeparti ser lidt på det med handel og sådan noget, det skal ligesom kunne køre i sig selv – i punkt 3, at selskabet skal drives forretningsmæssigt.

Og så skriver man videre længere nede: »Der er en betydelig langsigtet risiko forbundet med finansieringen af disse miljøinvesteringer, og derfor er tilgangen af risikokapital, der kan supplere traditionel lånefinansiering, afgørende for, at de nødvendige investeringer gennemføres.

Oversat til nudansk, kort og godt: Når man nu ved, at man ikke kan få nogen fra erhvervslivet til rigtig at investere i det her, så vil man gøre det over skattemidlerne. Hvordan kan man så samtidig skrive i starten, at selskabet skal drives forretningsmæssigt? Det har jo ikke en disse med forretning at gøre, det er jo et renlivet filantropisk selskab, og det er renlivet tilskud, og vi skal ud at låne penge. Det er det, De Konservative og Venstre ønsker.

Så vil jeg godt sige til den konservative ordfører her: Det, der undrer mig meget, er, at man skriver DDR, Polen. I DDR, hvor det nu skal til at vælte ind med stærke vesttyske DM, tror man altså, at man kan komme ind på markedet. Nej.

Det næste er ordet Sovjetunionen. Jeg vil godt lige til slut citere, hvad Den Konservative Informationstjeneste og Pressetjeneste skriver i sin pressemeddelelse af 23. marts kl. 13.00 vedrørende Litauens skæbne:

»USSR skal ikke vente skyggen af den Marshallhjælp, det netop nu appellerer til Vesten om, medmindre det standser det pres mod Litauen, der på urovækkende vis stadig stiger.«

Derfor vil jeg sige, at det undrer mig fantastisk meget, når man nu hører verdens korteste konservative ordførertale. Jeg forstår det ikke, for realiteten er jo, at det ikke rigtig harmonerer med, at hr. Per Stig Møller, som desværre ikke er til stede i salen i dag, kommer med sådan en bombastisk udtalelse om, at de ikke skal have en krone i hjælp, når vi kan se hr. Ole Bernt Henriksen glad og fro gå herop og sige: Værsgo, Sovjetunionen, her er 66 mio. kr. Bare brug los! Det harmonerer ikke. Jeg vil gerne have en forklaring på det af den konservative ordfører.

Fremskridtspartiet kan ikke gå ind for dette beslutningsforslag. Det håber jeg er gået ind.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

I anledning af den af hr. Knud Lind til mig rettede appel skal jeg oplyse, at Det Konservative Folkeparti fra denne talerstol principielt ikke henvender sig til forsamlingshusene, men til Folketinget. Jeg vil indrømme, at jeg synes, hr. Knud Linds indlæg til mig var særdeles velegnet til forsamlingshuse, men til gengæld særdeles dårligt egnet i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil sige til hr. Ole Bernt Henriksen, at uanset om man er ude i forsamlingshusene eller man er på denne talerstol, så er det en hovedregel, at når der bliver spurgt om et eller andet, så svarer man på det. Det har hr. Ole Bernt Henriksen ikke gjort i dette tilfælde.

Pressemeddelelsen lød jo: »USSR skal ikke vente skyggen af den Marshallhjælp, den netop nu appellerer til Vesten om, medmindre den standser det pres mod Litauen, der på urovækkende vis stadig stiger.« Er det hørt op, spørger jeg. Nej. Og så spørger jeg: Hvorledes kan man så fra den konservativt ledede regering poste 66 mio. kr. ud uden nogen som helst garanti for, at presset mod Litauen hører op? Det fik jeg ikke svar på, fordi man gled udenom og talte om forsamlingshuse.

Man siger videre i samme konservative pressemeddelelse: »Vi må så kraftigt advare USSR mod de følger, et fortsat pres mod Litauen må få for afspændingsprocessen og for Vestens vilje til at hjælpe USSR ud af sin ganske selvforskyldte økonomiske krise.«

Op en del af denne selvforskyldte økonomiske krise hører til på miljøområdet, hvor man overhovedet ikke har rensset noget. Mens den konservativt ledede regering har været med til at indlede en klapjagt på de danske landmænd, ser man altså igennem fingre med USSR. Kan vi da ikke få et svar på her: Ønsker man fortsat at poste de penge ud? Det er 66 mio. kr., og det træder i kraft 30 dage efter, at dette forslag er vedtaget, vil jeg gøre opmærksom på, så snart det når til Finland.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Når man hørte hr. Knud Linds første indlæg,

kunne man kun nå til én konklusion, nemlig at give hr. Knud Lind det gode råd, at han ikke fremover belaster Folketingets økonomi med at deltage i udlandsrejser.

Hr. Knud Lind deltog sammen med Folketingets Miljøudvalg i efteråret 1988 i en rejse til DDR og Polen. I Polen kom det krystalklart frem, at de var meget opmærksom på deres alvorlige miljøproblemer, at de ganske enkelt ikke havde den teknologi, der skulle til for at løse disse problemer, og at de også havde store økonomiske vanskeligheder, hvilket ikke er blevet mindre klart siden.

Når hr. Knud Lind så med den viden i hovedet kan komme til de konklusioner og sige de bemærkninger, han sagde her fra talerstolen, ja, så må jeg være enig med hr. Ole Bernt Henriksen i, at det snarere er forsamlingshussnak – bortset fra at jeg har stor respekt for forsamlingshuse, og jeg synes egentlig, det er lidt synd for de mennesker, der kommer i forsamlingshusene, hvis de skal høre på dette vrøvl.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Nu interesserer hr. Knud Lind sig jo ganske meget for inkonsekvensen i andre partiers politik, og det er da sikkert udmærket, men jeg vil gerne spørge hr. Knud Lind, om Fremskridtspartiet grundlæggende har ændret holdning til spørgsmålet om økonomiske sanktioner. Faktisk mente jeg, at CD og Fremskridtspartiet i en anden sag meget længe har talt om, at man ikke gavner nogen som helst ved at lave økonomiske blokader, men måske ved at være med i det økonomiske liv kunne få påvirkningsmuligheder nogle steder.

Derfor kan jeg ikke helt se konsekvensen i Fremskridtspartiets politik, når man nu siger, at man så sandelig ikke kan have noget som helst økonomisk samkvem med Sovjetunionen, og man skal bremse ned, ingen Marshallhjælp, og hvad ved jeg, for at presse nogle ting igennem omkring Litauen – så kan man jo diskutere, hvor klogt det er – og modsætningsvis vender man sig med tordnende kanonader mod folk, der går ind for økonomiske sanktioner andre steder. Jeg synes, at Fremskridtspartiet har et forklaringsproblem her.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Foranlediget af fru Dorte Bennedsens bemærkning til mig skal jeg naturligvis give forsamlingshusene min uforbeholdne undskyldning. Min bemærkning var en fortalelse.

Hvad angår hr. Knud Linds til mig rettede spørgsmål derudover skal jeg tilkendegive, at jeg har forstået, at vi er her for at drøfte beslutningsforslag nr. B 72 og ikke for at tage hul på en stor udenrigspolitisk diskussion, som jeg er overbevist om at hr. Lind skal være taknemmelig for at vi undgår ved denne lejlighed.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Knud Lind for en kort bemærkning, og det bliver den sidste i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vidste godt, at jeg ikke ville få noget svar fra den konservative ordfører. Jeg vidste det, for skulle jeg have fået et svar fra den konservative ordfører, hr. Ole Bernt Henriksen, ville det gøre ondt. Hvis man virkelig skulle tage og kigge på sin egen politik og så svare ærligt – og det uanset om man er på talerstolen her eller ude i forsamlingshusene – ville det gøre lige ondt, og derfor kommer der ikke noget svar.

Jeg vil også godt sige til fru Dorte Bennedsen, at jeg var med og så, hvad de forskellige lavede. Men det, jeg talte om her, var dels, at man nærmest pralende skriver i punkt 3, »Formålet med selskabet«, at formålet med selskabet er, at selskabet drives forretningsmæssigt, og samtidig kan man så se i næste spalte, at det reelt drejer sig om, at man ikke forventer, at nogen som helst med sund fornuft inden for erhvervslivet overhovedet vil smide en krone i disse finansieringer, og derfor så må man også forvente, at pengene aldrig kommer igen.

Og så er det, jeg siger: Dette lille land, som ikke er i stand til at sørge for sig selv rent økonomisk, skal nu ud at låne 66 mio. kr. og sætte nogle ulande tilbage i lånekøen for at forære pengene til Sovjetunionen, der laver økonomisk blokade mod Litauen. Det er det, det drejer sig om her, og det vil den socialdemokratiske ordfører ikke rigtig ind på.

Det er jo ikke ret lang tid siden, at vi henstillede til Sovjetunionen. Her har vi endelig en

mulighed for at spørge: Jamen skal vi hjælpe dem, så længe de presser mod Litauen? Kunne jeg få et svar på det fra den socialdemokratiske ordfører? Var det bare noget mundsvejr, vi vedtog i forrige uge?

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Taletiden i første omgang er udløbet.

Marianne Jelled (RV):

Det er jo desværre som sædvanlig lykkedes for Fremskridtspartiet med en til lejligheden konstrueret demagogisk tale, som intet har med sagens indhold at gøre, at få seriøst arbejdende folketingsmedlemmer til at piske op og ned af denne talerstol. Min anbefaling vil være – ud fra erfaring gennem lang tid som ordfører efter hr. Knud Lind i miljøsager – at lade hr. Knud Lind holde sine taler for sig selv.

Det Radikale Venstre er meget tilfreds med dette beslutningsforslag om oprettelse af Det Nordiske Miljøfinansieringsselskab. Vi har faktisk arbejdet for det med en hel del andre partier i dette Folketing i Nordisk Råds regi.

Det er vigtigt at hjælpe Østeuropa med at få taget fat på løsning af miljøproblemerne. Det kan man jo gøre på mange forskellige måder, og Danmark bidrager altså dels med sine egne midler, som vi har besluttet tidligere i denne folketingssamling, gennem EF-samarbejdet og igennem det nordiske samarbejde. Det kan Det Radikale Venstre fuldt ud tilslutte sig, så vi glæder os over forslaget.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt sige til den radikale ordfører, at det ikke undrer mig, når den radikale ordfører gang på gang siger, at hun synes, det er et vidunderligt forslag og fuldt ud kan tiltræde det.

Jeg vil blot spørge den radikale ordfører og den konservative ordfører, for det har skatteborgerne krav på at få vide: Hvor skal de 66 mio. kr. komme fra? Er det nogle penge, vi skal ud at låne i udlandet, eller har man dem et eller andet sted, så man klarer nogle besparelser et andet sted? Det vil jeg gerne vide.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelled (RV):

Det kunne jeg ikke drømme om at begynde

[Marianne Jelved]

at diskutere fra denne talerstol med hr. Knud Lind, for det er ganske uinteressant.

Gade (SF):

Det forslag, vi står med her, er et konkret nordisk initiativ til hjælp til Central- og Østeuropa, og det er måske noget af det mest konkrete, der er kommet fra de nordiske landes side. Alene det, at de nordiske lande har kunnet tage sig sammen til også at melde sig i den brede europæiske debat, som kører netop nu, er glædeligt, og selv om man også kunne ønske sig det på en række andre områder, så vil jeg byde velkommen, at dette kom igennem i Nordisk Råd.

Formålet – at støtte bekæmpelse af forureningen i Central- og Østeuropa – er vigtigt, meget vigtigt endda. Vi er helt enige i de formål, der også er beskrevet; jeg hæfter mig ved, at der er beskrevet, at man skal samarbejde om at gennemføre projekter om fremstilling af miljøudstyr eller anden industriel udnyttelse af miljøteknologi. Det kan måske godt fortolkes i retning af begrebet renere teknologi. Det havde efter vores smag været bedre, at det stod der, men nu har det denne formulering.

Men jeg vil så fremhæve det andet, der er nævnt: udbud af tjenesteydelser på miljøområdet. For jeg tror, man skal gøre sig klart, at skal vi løse miljøproblemerne – eller være med til det, for det er jo først og fremmest landene selv, der skal gøre det – men skal vi hjælpe med til det, så skal vi være klar over, at der er flere faser i at løse miljøproblemerne.

I første fase vil vi nok i høj grad kunne løse nogle helt akutte problemer ved miljøteknologi, mens vi meget hurtigt derefter må over til at hjælpe med at udarbejde alternative systemer, mere omfattende projekter og i høj grad få begrebet renere teknologi ind i overførslen. Derfor synes jeg, at det initiativ, som energiministeren har taget over for Polen om at udarbejde alternative energiplaner, er interessant. Jeg tror også, det er vigtigt, at der tænkes lidt mere klart i det praktiske virke i dette selskab, at man er opmærksom på tjenesteydelser, herunder samlede programmer.

Må jeg så komme med den lille kommentar til den standende diskussion om Sovjetunionen, at dette er jo de nordiske landes initiativ, og det vil vel være naturligt, at de nordiske lande har et særligt øje for de baltiske republikker, der i dag hører under Sovjetunionen. Det vil

egentlig være en vældig støtte til dem, om der blev givet miljøinvesteringshjælp til Litauen. Det er, så vidt jeg kan se, ikke noget, der støtter kampagnen imod at give Litauen selvstændighed, det vil i stedet virke den anden vej og dermed altså støtte de landes retfærdige krav på at få selvstændighed.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Med hensyn til det, der blev sagt af SF's ordfører til slut, forstod jeg det faktisk sådan, at SF var lidt enig med Fremskridtspartiet i den sag.

Da jeg nu ser, at den udenrigspolitiske ordfører for De Konservative er kommet til stede i salen, vil jeg godt spørge en gang til. Det, vi har været lidt kede af i Fremskridtspartiet, er, at man siger: i første omgang skal selskabet fremme investeringer i DDR, Polen, Sovjetunionen, Tjekkosllovakiet og Ungarn. Der står altså direkte Sovjetunionen. Der står ikke Baltikum, Litauen, Estland, Letland osv. Det ville der have stået, hvis man havde ment, at det skulle være dér, men der står Sovjetunionen. Og de, der har været i Moskva og andre steder, har jo godt set, at der er nogle problemer i Sovjetunionen.

Men samtidig har man den konservative udenrigspolitiske ordførers pressemeddelelse om, at de ikke skal vente skyggen af hjælp, som de netop nu appellerer om; så jeg vil da godt høre, om hr. Per Stig Møller også har den indstilling, om vi ikke burde give et eller andet signal. Det er bare det, jeg mener: Man burde give et signal til Sovjetunionen om, at her kommer man rendende – 30 dage efter, at man har vedtaget dette forslag – med 66 mio. kr. over 5 år på en bakke til Sovjetunionen, som samtidig laver økonomisk blokade af Litauen.

Det er det, jeg gerne vil have et svar på.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Ja, man skal være varsom med at sætte sig ind i denne sal. Man risikerer, at Fremskridtspartiet opdager én, og så forlænger hr. Knud Lind jo debatten.

Jeg skal prøve at gøre det kort: Der står ikke noget om, at man bevilger pengene til Sovjetunionen fra den ene dag til den anden. Der står opregnet Sovjetunionen sammen med Polen, Tjekkosllovakiet og Ungarn; jeg må gøre op-

[Per Stig Møller]

mærksom på, at Europarådet jo har optaget netop disse lande som observatørlande, og det er vel meget naturligt, at ministeren nævner dem i den sammenhæng. DDR har jo fået ny status her i løbet af vinteren. Det er vel meget rimeligt, at ministeren oplister de lande, som vi altså accepterede som observatører i Europarådet, fordi de er i gang med en demokratisk proces. Vi har jo heller ikke smidt Sovjetunionen ud af Europarådet, og der foreligger ikke forslag om det.

Jeg opfatter det også som hr. Gade, at når man statsretligt nævner Sovjetunionen, nævner man dermed også Baltikum, og det er jo især Baltikum, vi er interesserede i. Men det skal da ikke være nogen hemmelighed – og jeg vil godt bekræfte min udtalelse af 22. marts – at hvis den politiske situation fører til, at Sovjetunionen knuser Litauen og ikke respekterer Litauens frie valg, så er vi i Danmark indstillet på, at vi igennem EF og i det hele taget skal føre en helt anden kurs i forhold til Sovjetunionen. Det er altså en politisk varsling, der ligger i pressemeddelelsen af 22. marts. Det kan man ikke forlange at der skal være taget højde for i et beslutningsforslag, som må tage udgangspunkt i situationen, som den er, førend vi er kommet i den anden situation – og det er den, vi håber på at vi ikke kommer i gennem disse meldinger til Sovjetunionen. Så jeg synes, det er rimeligt, det står, som det gør her.

Pengene skal jo bevilges i samarbejde og efter vurdering, det fremgår af § 3 om selskabets virksomhed, og beslutter man i Danmark at nedfryse forholdet til Sovjetunionen, vil § 3 også være nedfrosset, hvad angår Sovjetunionen.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil godt sige tak til hr. Per Stig Møller. Det var dog trods alt – om end kun lidt – mere klar tale end det, vi hørte fra den miljøpolitiske ordfører, som jeg tror – måske ved en fejltagelse – ikke har læst bemærkningerne og set, at der også stod Sovjetunionen. Det kunne jo være forklaringen.

Jeg vil godt sige her, at jeg opfattede både pressemeddelelsen og det, vi vedtog her i Folketinget, som helt klar tale til Sovjetunionen om, at hvis man fortsætter med at undertrykke Litauen, så skal man ikke forvente støtte, hverken fra Vesten eller fra Danmark.

Dette forslag er jo et beslutningsforslag, som er til sin formentlig eneste behandling, og derfor ville det være rart, om man fra partiernes side tilkendegav, at selv om der står Sovjetunionen, ja, så er det muligt, at de ikke får den økonomiske hjælp på 66 mio. kr., hvis de fortsætter med det, vi taler om. Hvis man ikke siger noget om det, så glider den glat igennem, og så kan alle tro, at den er helt i orden.

Jeg er glad for, at den udenrigspolitiske ordfører var i stand til at sige fra over for dette, som den miljøpolitiske ordfører har ladet gå igennem.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gøre opmærksom på, at dette er en førstebehandling af forslaget. Det kommer igen til anden (sidste) behandling.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Inden denne debat løber fuldstændig af sporet, vil jeg tillade mig at citere det, der står i indledningen: at dette drejer sig om at fremme investeringer af nordisk miljøinteresse i Østeuropa.

Det drejer sig altså simpelt hen om, at vi er nogle, der har indset, at miljøet trænger til, at der bliver gjort noget ved det, og det samarbejder vi om i de nordiske lande. Og vi har fundet ud af, at mange af de penge er bedre og mere effektivt anvendt i Østeuropa. Det er simpelt hen det, sagen drejer sig om. Al snak om, at det drejer sig om en rundhåndet støtte til nogle forkerte regimer, er at snakke totalt væk fra det, som sagen egentlig drejer sig om.

Men at Fremskridtspartiet prøver på at drage denne debat på vildspor, det undrer os ikke. Det har vi oplevet gang på gang. Man hykler en interesse for frigørelsen i de østeuropæiske lande, men lige så snart det skal medføre en eneste kroners udgift for danske skatteborgere, uanset om det også gavner os selv i den sidste ende, så slås penge-kassen som sædvanlig i.

Kristeligt Folkeparti synes, at dette er en glimrende idé, og det vil vi gerne tilkendegive, inden debatten ryger helt af sporet.

Duetoft (CD):

Jeg er uenig med fru Marianne Jelved: Der kommer af og til noget fra hr. Knud Lind, der er

[Duetoft]

så himmelråbende, at man er nødt til at svare. Og det er jo en speciel fryd, hvis man kan fortælle hr. Knud Lind, at al hans selvretfærdighed med forklaringer om, at andre er inkonsekvente, egentlig også gælder Fremskridtspartiet.

I al stilfærdighed vil jeg da godt sige, at jeg synes, at hr. Knud Lind i dag skamrider Litauen på en sådan måde, at det er ganske utroligt. Og det er utroligt, at hr. Knud Lind forsøger at lave en miljødebat om til en Østdebat. Jeg synes faktisk, Litauenspørgsmålet er så seriøst og så nødvendigt at tage en diskussion om, at det ikke skal puttes ind i hr. Knud Linds cirkus her i foretagendet.

Det hænger også sammen med en holdning til økonomiske sanktioner, og derfor er jeg meget glad for, at hr. Knud Lind var meget optaget af, om han fik svar fra den konservative ordfører eller ej. Jeg kan jo nu forstå, at hr. Knud Lind åbenbart ikke selv ønsker at svare på spørgsmål, for hr. Knud Lind ofrede ikke så meget som 10 sekunders forklaring på, hvor konsekvensen er i Fremskridtspartiets holdning over for Sydafrika og sanktioner og Fremskridtspartiets holdning over for Sovjetunionen og sanktioner, men det er åbenbart sådan, at hvis man er gode venner, så er man imod sanktioner, og hvis man ikke er gode venner, så er man for sanktioner. Men sådan kan det være her i verden, det er også en form for konsekvens.

Om forslaget vil jeg gerne sige, at vi selvfølgelig kan støtte det, men jeg har dog et spørgsmål til miljøministeren. Jeg ved ikke, om det snart er blevet til ministeren for litauiske anliggender. Kan miljøministeren forklare mig, hvordan der er en sikring og en koordination imellem de forskellige miljømæssige investeringsfonde, vi er ved at lave rundt omkring? Det er jo ikke så længe siden, at Folketinget vedtog en miljøfond for Øststøtte, og nu kommer denne nordiske, og jeg går også ud fra, at der er planer i EF-sammenhæng. Jeg synes, at det er udmærket, at man samler sine initiativer sammen og gør så meget som muligt, men der må vel være en eller anden koordination, så man ikke falder over hinanden, for nok er der store miljøproblemer derovre, men man kunne godt forestille sig, at der var nogle koordinationsproblemer. Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren har gjort sig nogle overvejelser i den anledning.

Men det ændrer ikke noget ved, at vi selvfølgelig støtter forslaget.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Jeg skal takke for det, der vel trods alt var kernen i dette, en meget bred tilslutning til forslaget, som jo ikke kunne komme bag på nogen, eftersom det i virkeligheden, som nogle har været inde på, allerede er godkendt, i hvert fald indirekte, men hvor vi af ordensmæssige og grundlovmæssige grunde skal have denne behandling. Og vi skal fremskynde den for det tilfælde, at vi skal udbetale penge allerede 1. oktober 1990, hvad vi regner med.

Der har været stillet nogle få spørgsmål, som jeg skal prøve at svare på, navnlig fra fru Dorte Bennedsen og hr. Duetoft. Jeg tror, jeg vil undlade at gå ind i diskussionen med hr. Knud Lind i betragtning af den pragtfulde situation, der er, i hvert fald uden for Folketinget.

Fru Dorte Bennedsen spurgte om, hvad man egentlig gør i Danmark, og fru Dorte Bennedsen henviste til, at jeg på et tidspunkt i forbindelse med et EF-direktiv – og det er meget rigtigt – både som minister og tidligere havde sagt, at jeg tilsluttede mig direktivet, sådan som den tidligere miljøminister gjorde det, fordi jeg mente, at dansk industri skulle have tid til at udvikle en ny teknologi.

Det, der var tale om – jeg skal nok uddybe lidt – da jeg sagde det, var jo rensningsteknologi. Det var navnlig NO_x-rensningen, der var på tale, men det var også rensningsteknologi mere generelt, vi talte om, det var også svovldioxidrensningen. Det, som fru Dorte Bennedsen henviste til – sådan måtte jeg forstå det – det var 3 kraftværksblokke ud af 4, der var blevet opkøbt i udlandet.

Jeg tror nok, vi er nødt til at sige, at vi ikke har nogen synderlig konkurrencedygtig industri, når det drejer sig om selve kraftværksblokkene. Jeg hører også til dem, der mener, at det er beklageligt, at man ikke har købt i Danmark, og jeg mener også – og har også drøftet det med energiministerens uden derfor at nå frem til en konklusion om, hvad man kan gøre – at vi har et problem. Det er faktisk ikke mit ressort – det er ikke for at skyde ansvaret fra mig, derfor har jeg også drøftet det med energiministerens – men jeg synes godt, at man kunne overveje en dialog med elværkerne om det her. Det er klart nok, at vi kan diskutere en hel masse om kon-

[Miljøministeren]

kurrenceforhold og alt muligt andet, men alt andet lige kunne vi måske også godt gøre noget selv under de betingelser for at fremme dansk industri mest muligt, og jeg oplever også som noget frustrerende, at vi ikke har haft et større køb i Danmark.

Derfor, når fru Dorte Bennedsen spørger mig om, hvad ministeren gør, så bliver jeg altså nødt til at sige, at strengt taget er det ikke mit område. Det, som jeg oplever jeg skal, er at stille de miljømæssige krav. Det, jeg så oplever, det er sådan set, at det er de andre sektorministeriers opgave at leve op til dem, og i denne her sammenhæng mener jeg, at det må være en dialog mellem energiministeren og elsektoren – elsektoren hører jo under Energiministeriet, og man kunne også inddrage Industriministeriet – hvorfor i alverden der ikke sker et større dansk køb. Det synes jeg nok er en principiel diskussion værd, både inden for dette område og måske lidt mere bredt, når der er tale om koncessionerede virksomheder.

Hr. Duetoft spørger om koordinationen. Det er der god grund til at spørge om. Jeg er ikke så bekymret for Danmark i øjeblikket, for vi er jo ikke så langt endnu. Foreløbig er vi efter min opfattelse ganske godt i gang med at kortlægge, hvor vi overhovedet kan yde bidrag i betragtning af, hvad f.eks. Vesttyskland, Holland og andre EF-lande gør.

Så skal Danmark som nation prøve at finde det sted, hvor vi kan yde mest bidrag. Litauen er faktisk en mulighed, men der er også andre lande som nævnt her.

Når det drejer sig om det nordiske, vil jeg godt minde om, at det nordiske initiativ i virkeligheden blev taget inden hele revolutionen i Østeuropa. Der er et stærkt ønske om, at man prøver på at få en nordisk indsats. Det gjorde man naturligvis også på det tidspunkt, fordi man gerne ville ind i en dialog med en række af de østeuropæiske lande, herunder ikke mindst de lande, som har været nævnt i dag: Estland, Letland og Litauen, lande, som bl.a. Sverige også har haft interesse i, uden at jeg skal gå ind i den politiske debat, det har affødt.

Det er den historiske forudsætning for det, og det var sådan set en vogn, der allerede var sat på skinner, da vi begyndte med hele vores arbejde herhjemme ud over det.

Vi prøver, når det drejer sig om miljøstøtteordningen, at arbejde med det forberedende ar-

bejde til den. Vi er ved at sende et aktstykke til Finansudvalget. Hvis det ikke allerede er sendt, er det i hvert fald på vej, for det har passeret mit skrivebord. Vi ansøger om, om vi kan begynde at nedsætte udvalget og bevilge de penge, det vil indebære. Det kræver et aktstykke.

Vi regner i øvrigt med at komme med et lovforslag om selve østlandeordningen – det er i hvert fald planen i øjeblikket – og så kan vi få lejlighed til at diskutere det endnu en gang, sådan som den er vedtaget her i Folketinget, fordi vi synes, at når der over årene skal bevilges 1/2 mia. kr., er det måske det mest korrekte, at det sker gennem et lovforslag, således at Folketinget bliver inddraget i det.

Vi får så også lejlighed til i oktober måned at gå nærmere ind på spørgsmålet om, hvor langt vi er. Til den tid ved vi så lidt om, hvordan det går i det nordiske regi. Vi har lavet det første forberedende arbejde om det konkrete i Miljøministeriet. De første bevillinger er også ved at gå i gang for østlandepuljen. Til den tid ved vi også noget mere om EF.

Sådan som tingene har udviklet sig, har de i virkeligheden i en vis forstand overhalet dette forslag. Der er et utroligt behov for koordinering. Jeg tror såmænd nok, at vi så nogenlunde kan finde ud af at koordinere den danske indsats, men det er jo sådan set ikke nok. Vi skulle gerne koordinere den både med de nordiske lande samlet og hver for sig og gerne koordinere det med andre lande hver for sig og samlet i EF osv.

Der bliver en del arbejde, og jeg tror, at vi skal prøve at være nogenlunde sikker på, at vi ikke bruger al for megen tid på det. Vi skal prøve at se, om vi ikke kan få en opdeling af arbejdet, og jeg gad vidst, om det ikke vil kunne udvikle sig undervejs.

Vi har overvejet og er klar over problemet i hvert fald, men et endeligt svar kan jeg ikke give, men det regner jeg heller ikke med hr. Duetoft havde forventet.

Så skal jeg i øvrigt blot igen sige tak for tilslutningen og også håbe på – at Fremskridtspartiet ikke tilslutter sig, det kan ikke andre nogen, det undrer i hvert fald ikke mig – at det kan få en hurtig udvalgsbehandling, sådan at vi kan være sikre på, at det bliver færdigt inden sommerferien.

Alle hr. Knud Linds spørgsmål føler jeg ikke trang til at svare på.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg takker ministeren for det svar, jeg fik, men svaret bekymrede mig også en smule, fordi ministeren fuldstændig korrekt siger, at når det drejer sig om kraftværkerne, henhører det under energiministeren. Det må jo så i øvrigt være energiministeren og industriministeren, der ligesom skal varetage dansk industris interesser.

Men der står faktisk i dette forslag, at det skal forbedre nordisk industris muligheder osv. Der står også, at Nordisk Ministerråd kan træffe beslutning om særlige direktiver for selskabets virksomhed. Det er i det hele fremlagt som miljøministerens og Nordisk Miljøministerråds forslag.

Så vil jeg gerne spørge, om det i den rent faktiske, praktiske dagligdag er miljøministerens, den danske miljøministers ansvar, at også dansk industris interesser bliver varetaget. Eller vil miljøministeren skyde det fra sig igen? Så synes jeg da, at tingene begynder at blive for forplumrede. Her tager vi stilling til dette – om jeg så må sige – som det er fremlagt af miljøministeren og på hendes ansvar. Jeg mener også, at det i fortsættelsen må være ministerens ansvar, at der leves op til det forslag, som det ligger her med dets bemærkninger.

Knud Lind (FP):

Det er fantastisk at høre miljøministeren fra denne talerstol sige, at jeg føler ikke nogen trang til at svare hr. Knud Lind. Det vil jeg skam da også være glad for, hvis ministeren så havde gidet at lave et ordentligt lovforslag, sådan at man kunne se det i bemærkningerne.

Når man som ansvarlig minister laver et lovforslag, jeg understreger ansvarlig minister, plejer man i lovforslaget at tilkendegive de økonomiske konsekvenser, bl.a. hvorfra man vil hente de 11 mio. kr. i 1990 eller de 66 mio. kr. over de næste fem år.

Læser man bemærkningerne, skriver ministeren nærmest lakonisk, som om der lå en guldmine nede under Folketinget: »de resterende beløb betales i rater på anmodning fra selskabets bestyrelse, indbetalingerne planlægges at være årlige«. Jamen hvor skal disse penge komme fra? Skal man ud og låne flere, eller er det således – det kunne jo være det glædelige, og så er det ligefrem før, man næsten begynder at blive positiv – at der er nogle andre områder på miljøministerens område, hvor man

kunne tænke sig at spare f.eks. de 11 mio. kr., således at det faktisk gik nogenlunde op? Men det er et vildt håb. Jeg tror ikke, det realiseres i sidste ende under nogen omstændigheder, men jeg synes nok, når man så flot siger, at man ikke ønsker at besvare hr. Knud Linds spørgsmål – nærmest som en standardbemærkning – at det så kræver, at man som ansvarlig minister har lavet et ordentligt beslutningsforslag og ikke det tejuks, der er lagt frem her. Man skulle tro, at det var fra oppositionen.

Jeg troede i første omgang, at det nok er fra SF, men jeg opdagede så senere, at der stod Lone Dybkjær i parentes. Nu er man altså begyndt med beslutningsforslag. Normalt er det, når en minister laver et lovforslag, ligesom om ministeren spørger sig selv, om jeg godt vil give det her. Det er jo realiteten, det har vi opdaget før. Det mærkelige er, at disse selvspørgende beslutningsforslag altid kommer fra Miljøministeriet, ikke fra justitsministeren og de andre. Men jeg vil gerne have svar på, hvor de penge skal komme fra.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er en ganske sædvanlig fremgangsmåde, at tilslutning til nordiske konventioner eller andet fremsættes i Folketinget som beslutningsforslag. Det er den helt normale fremgangsmåde.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ikke alene er hr. Knud Lind ikke i stand til at lære noget af de rejser, han deltager i, men han læser øjensynligt heller ikke de papirer, han får sendende. Havde han gjort det, ville han også have læst aktstykket, der ligger bag denne sag, hvoraf den økonomiske finansiering fremgår.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Til hr. Knud Lind vil jeg sige, at vi indimellem naturligvis gør noget for at spare på papirarbejdet. Derfor gentager vi ikke alle ting, der i forvejen er fremsendt til Folketinget. Der har været fremsendt et aktstykke. Det har også været fremsendt til Miljøudvalget. Adskillige gange er det oplyst, at denne sag i virkeligheden allerede har været behandlet som et aktstykke. Jeg mener faktisk, det direkte fremgår af fremsættelsestalen, hvordan folketingsbehandlingen har været.

[Miljøministeren]

Jeg vil om finansieringen af det sige til hr. Knud Lind, at det rent faktisk er sådan, at pengene tages fra Miljøministeriets budget.

Fru Dorte Bennedsen spurgte, hvordan det praktiske arbejde skal foregå, og om det er mit ansvar. Det var ikke for at løbe fra et ansvar, det, jeg sagde. Jeg mener i øvrigt ikke, man kan tillade sig at gøre det, hvis det er ens ansvar. Jeg prøvede kun at sige, at det, når det drejede sig om danske kraftværker og forholdet mellem elværkerne og danske myndigheder, er Energiministeriet. Det er ikke ensbetydende med, at jeg som regeringsmedlem ikke skal deltage i det, men det er sådan set Energiministeriets ansvar. Derfor svarede jeg på det konkrete spørgsmål, at det burde man drøfte i energimæssig sammenhæng, lige så vel som der er kulturmæssige spørgsmål, der skal drøftes i kultursammenhæng, ikke? Når det drejer sig om det arbejde her, er det klart, at det bliver den bestyrelse, der bliver nedsat, hvor der er dansk repræsentation, der skal sikre, at danske miljøindustrielle interesser bliver tilgodeset. Vi har endnu ikke udpeget en person til det, men vi vil naturligvis sikre, at det bliver en person, der har kendskab til såvel Miljøministeriets arbejdsområde som dansk industri, sådan at vi på den måde gennem bestyrelsen har sikret, at der er den nødvendige viden. Det vil altså sige, det ikke er en specielt pengeorienteret person, men det er en miljøindustrielt orienteret person, som vi agter at udpege.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når man laver et beslutningsforslag eller et lovforslag som minister, er det normalt kutyme, at man skriver om de økonomiske konsekvenser, ikke af hensyn til f.eks. undertegnede, men af hensyn til udenforstående mennesker, som så kan se, hvor de penge kommer fra. Det er det, ministeren ikke har gjort. Ministeren henviser til et aktstykke.

Så skal jeg i øvrigt sige til slut, at hvis jeg f.eks. havde været formand for dette Ting og ville hjælpe miljøministeren, var jeg gået ned fra talerstolen som formand og havde derefter bedt om at få ordet.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg debatterer ikke med medlemmerne. Jeg har givet to faktiske oplysninger om forretningsordensmæssige anliggender.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Første næstformand (Henning Rasmussen):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af personskatteloven. (Forhøjelse af bundfradraget for 6 pct.-skatten).

(Lovforslag nr. L 227).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Skatteministeren (Fogh Rasmussen):**

Jeg skal herved tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af personskatteloven. (Forhøjelse af bundfradraget for 6 pct.-skatten).

(Lovforslag nr. L 227).

Da der siden indførelsen af skattereformen er sket en utilsigtet vækst i antallet af skatteydere, der omfattes af progressiv beskatning, foreslås en særlig forhøjelse af 6 pct.-skattegrænsen. Det foreslås, at grundbeløbet for 6 pct.-skattegrænsen, der er på 130.000 kr., forhøjes med 6.500 kr. i 1991 og yderligere med 3.500 kr. fra og med 1992. Grundbeløbet er herefter 136.500 kr. i 1991 og 140.000 fra og med 1992.

En sådan forhøjelse indebærer, at skønsmæssigt 140.000 personer slipper for 6 pct.-skat i 1991, og fra 1992 skønnes antallet af 6